

بزرگترین صادر کنندگان سلاح در جهان مقایسه ای بین ابرقدرتها

منازعات بین المللی و تروریسم، شرط لازم برای توجیه معاملات سودآور تسلیحاتی هستند.

نویسنده: مسود وادان(نویسنده -تحلیلگر ژئوپولتیک مستقر در کابل، افغانستان)

این مقاله ابتدا در تاریخ ۸ نوامبر ۲۰۱۷ توسط سایت گلوبال ریسرچ منتشر شد.

اقتصاد کشورهای قدرتمند اکنون تا حد بسیاری به تولید و صادرات سلاح های نظامی متنوع متکی است. قدرت و مقام جهانی یک دولت در حال حاضر با ظرفیت آن در ابداع و ساخت ابزار نظامی بی بدیل و برتر سنجیده می شود.

موقعیت نظامی یک کشور بر اساس نیروی هوایی، نیروی دریایی، نیروی انسانی و همچنین بمب های هسته ای ارزیابی می شود. هیچ قدرت واحدی که در همه این نیروها بالاتر از دیگران باشد، وجود ندارد. برای مثال، ایالات متحده آمریکا در نیروی هوایی از رقبایش فراتر رفته است، در حالیکه روسیه به تعداد حیرت آوری تانک پیشرفته دارد. تعداد ناوهای رزمی کره شمالی از دیگران منجمله ایالات متحده آمریکا بیشتر است.

بر اساس مطالعات انجام شده توسط موسسه تحقیقات صلح بین المللی استکهلم[SIPRI]، پنج تن از بزرگترین واردکنندگان سلاح و مهمات در سالهای 2010 تا 2014، هند، عربستان سعودی، چین، امارات متحده عربی و پاکستان بودند.

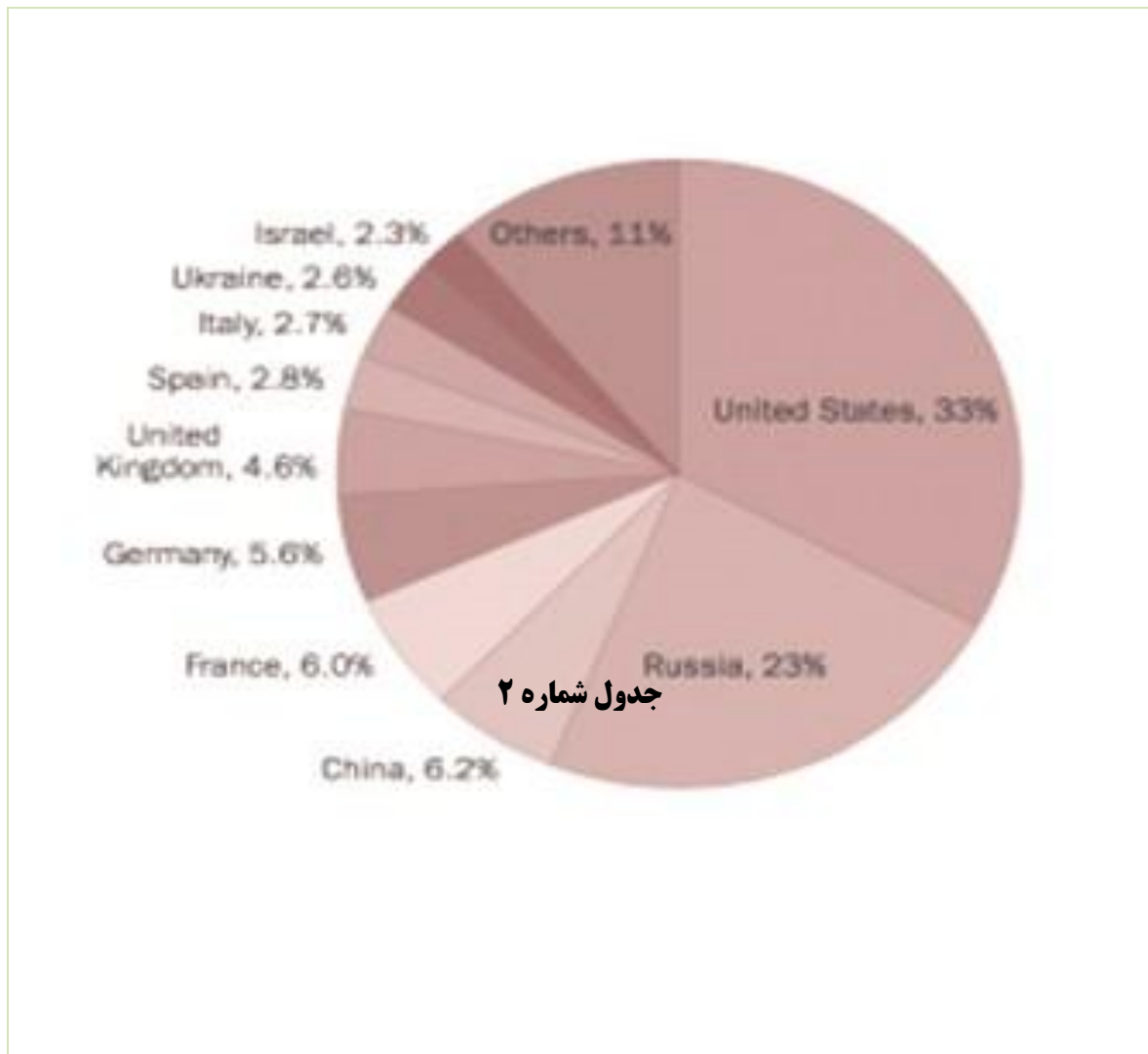
نمودار زیر اطلاعات یک دوره بین ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶ را در دسترس قرار می دهد.
نمودار ۱- ۲۵کشور از بزرگترین صادر کنندگان سلاحهای عمده و خریداران عمده آنها ۲۰۱۶-۲۰۱۲ (جدول شماره ۱)

جدول اول: ۲۵ کشور از بزرگترین صادرکنندگان اسلحه و مشتری های اصلی آنها از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶							
رتبه سوم	رتبه دوم	رتبه اول	درصد تغییر از ۲۰۱۶ تا ۲۰۰۷	سهم صادرات اسلحه		مشتری های اصلی (سهم کل صادرات صادرکننده - %)	
				۲۰۱۲-۲۰۱۶	۲۰۱۱-۲۰۰۷	صادر کننده	رتبه سوم
ترکیه	امارات متحده عربی	عربستان سعودی	۲۱	۳۳	۳۰	۱	امریکا
چین	ویتنام	هند	۴۷	۲۳	۲۴	۲	روسیه
میانمار	بنگلادش	پاکستان	۷۴	۶۲	۳۸	۳	چین
امارات متحده عربی	چین	مصر	۵۰	۶۰	۶۹	۴	فرانسه
امریکا	یونان	کره جنوبی	۳۶	۵۶	۹۴	۵	آلمان
اندونزی	هند	عربستان سعودی	۴۷	۴۶	۳۹	۶	انگستان
ترکیه	عربستان سعودی	استرالیا	۲۹	۲۸	۲۹	۷	اسپانیا
الجزایر	امارات متحده عربی	ترکیه	۲۲	۲۷	۲۴	۸	استرالیا
تایلند	روسیه	چین	۴۹	۲۶	۱۹	۹	اوکراین
امریکا	آذربایجان	هند	۱۲	۲۳	۲۲	۱۰	اسرائیل
امریکا	مراکش	اردن	۱۱	۱۹	۲۴	۱۱	نارنلند
عربستان سعودی	امارات متحده عربی	تایلند	۳۵	۱۲	۲۰	۱۲	سوئد
اندونزی	ترکیه	عراق	۲۵	۱۰	۰۹	۱۳	کره جنوبی
امریکا	چین	عربستان سعودی	۱۰	۱۰	۱۲	۱۴	سوئیس
لیبی	عربستان سعودی	امریکا	۰۸	۰۹	۱۰	۱۵	کانادا
عربستان سعودی	امارات متحده عربی	ترکمنستان	۱۸۰	۰۷	۰۳	۱۶	ترکیه
لهستان	فنلاند	امریکا	۳۹	۰۶	۰۵	۱۷	نروژ
سودان	ویتنام	چین	۱۸	۰۴	۰۴	۱۸	بلوروس
امارات متحده عربی	هند	اکوادور	۳۱	۰۳	۰۵	۱۹	آفریقای جنوبی
عمان	اندونزی	امریکا	۷۲	۰۳	۰۳	۲۰	استرالیا
عربستان سعودی	سوئد	لهستان	۱۶	۰۳	۰۲	۲۱	فنلاند
نیجریه	ویتنام	عراق	۲۳۳	۰۲	۰۱	۲۲	چکسلواکی
انگولا	افغانستان	اندونزی	۲۹	۰۲	۰۲	۲۳	برزیل
...	موزامبیک	نارنلند	۵۱۷	۰۲	۰۰	۲۴	رومانی
فیلیپین	الجزایر	امریکا	۴۱	۰۱	۰۳	۲۵	لهستان

ایالات متحده آمریکا بزرگترین مشتری آلمان بود، و مراکش و عربستان سعودی بزرگترین مقصد صادرات انگلستان و فرانسه بودند.

در دوره مذکور (۲۰۱۶-۲۰۱۲)، چین به عنوان سومین تامین کننده اسلحه در جهان جایگزین آلمان شد، که 5 درصد صادرات بین المللی اسلحه را شامل می شود. بزرگترین خریدار اسلحه چین، پاکستان و بعد بنگلادش و میانمار به عنوان شرکای استراتژیک برای حفظ تعادل، بخصوص با هندوستان بودند.

ایالات متحده آمریکا با ۳۳ درصد از صادرات بین المللی اسلحه، در مقایسه با روسیه ۲۳ درصد (۲۰۱۶-۲۰۱۲) بزرگترین صادر کننده سلاح بود. هر دوی آنها روی هم رفته ۵۸ درصد از کل صادرات را نمایندگی می کنند. صنایع نظامی روسیه پس از سالها مواجهه با سد فروش به هندوستان، رونقی را به نمایش می گذارد. بازارهای اصلی روسیه عبارتند از چین، هند و الجزایر. خریدارهای مهم تسلیحات ایالات متحده، کره جنوبی، امارات متحده عربی و استرالیا می باشند. ایالات متحده بر خلاف روسیه که دارای بازارهای کمتری است به طیف وسیعی از مشتریان اسلحه می فروشد. (جدول شماره ۲)

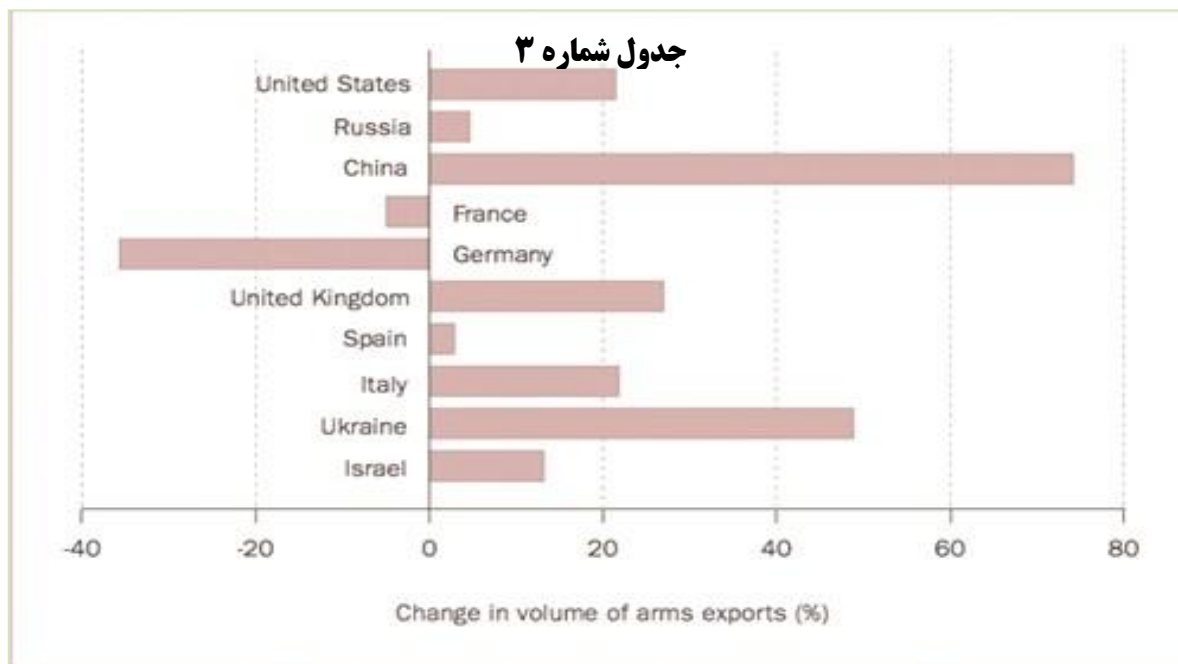


سرزمین ها و آبهای مورد مناقشه بین دو کشور که ادعای مالکیت آنها را دارند، مانند نزاع پاکستان و هند سر کشمیر، آذربایجان و ارمنستان سر قره باغ، چین-تایوان، هند-چین، ژاپن-چین، اسرائیل-سوریه و بسیاری دیگر، هنوز هم سبب بزرگی برای خرید سلاح هستند. از آنجاییکه اقتصاد قدرت های تولید کننده سلاح شدیداً به صادرات این صنعت استوار است، در نتیجه دولت های عمده تولیدکننده سلاح در جهان در هیچ جا بر آتش بس اصرار نخواهند ورزید.

روسیه به هر دو کشور ارمنستان و آذربایجان اسلحه صادر می کند. در ماه آوریل سال ۲۰۱۶ دیمیتری مدودف، نخست وزیر روسیه با مقامات ارمنی و آذربایجان به منظور میانجیگری بین آنان پس از یک درگیری مسلحانه دیدار کرد و اظهار داشت که روسیه قصد متوقف کردن فروش اسلحه به هیچکدام از طرفین درگیری را ندارد.

کشورهای دیگر مانند فرانسه و آلمان هزینه های دفاعی خود را کاهش داده و انرژی و هزینه های زیادی را برای توسعه سیستم های نظامی جدید و پیچیده تر اختصاص داده اند. صنعت اسلحه سازی اسرائیل که به خاطر هواپیماهای بدون سرنشین آن متمایز است، به شدت رشد یافته است. اعضای ناتو هواپیماهای بدون سرنشین ساخت اسرائیل را در افغانستان استفاده کردند. اسرائیل، در جایی که فرهنگ نوآوری و خلاقیت غالب است، تقریباً 4.5 درصد از تولید ناخالص ملی خود را صرف تحقیق و توسعه نظامی می کند.

پنج صادرکننده بزرگ اسلحه در جهان، ایالات متحده آمریکا، روسیه، آلمان، فرانسه و چین هستند که ۷۵/۸ درصد از کل صادرات اسلحه جهانی (۲۰۱۶-۲۰۱۲)، را تشکیل می دهند. (جدول شماره ۳)



اگر کسی در رابطه با علل ریشه ای تروریسم در گوشه و کنار جهان عمیقاً کاوش کند، ممکن است شگفت زده شود که علل واقعی درگیری ها کاملاً متفاوت هستند؛ در واقع، به جز تجاوز و وحشیگری تحت نام تروریسم هیچ منطقی پشت آنها نیست. به عنوان مثال، هر بار که تصویر یک داعشی با نقاب روی صورتش و اسلحه در دست در حال تهدید کشوری ظاهر می شود، یا موشکی توسط هوتی های یمن به عربستان سعودی شلیک می شود، احساس وحشت و نگرانی و بعد نیاز به پیشرفته ترین سلاح ها فزونی می گیرد.

این اعتقاد وجود دارد که ناآرامی در خاورمیانه و شعله ور کردن آن به این خاطر است که دولت های ثروتمند عرب مدام تقاضای سلاح بکنند. عربستان سعودی مصمم است که با سلاح های آمریکایی هژمونی نظامی در منطقه را کسب کند.

عربستان سعودی در ارتباط با تهدیدهای هسته ای ایران، مقاومت شورشیان یمن، درگیری با قطر و جنگ های داعش در خاورمیانه غرق در سلاح شده است. به وجود آمدن تنش های بین المللی، عربستان سعودی را بعد از هندوستان به سومین کشور خریدار سلاح تبدیل کرده است.

این دولت عربی اخیراً اعلام کرد که قصد دارد در سال آینده اولین راکتور هسته ای خود را احداث کند. گرچه تأکید می کند که برنامه هسته ای صرفاً برای تامین انرژی و اهداف صلح آمیز است یا تجربه احتمالاً به ما آموخته است که این کشور غنی نفت خیز، از یک سو تلاش می کند که از ایران عقب نماند، و از طرف دیگر در پی کسب برتری بر سایر کشورهای عرب منطقه است.

ایالات متحده در اوایل محدودیت هایی را برای فروش اسلحه های پیشرفته به کشورهای منطقه عربی اعمال می کرد تا اسرائیل بتواند از طریق صدور محصولات خود از دشمنان دیرینه خود در منطقه پیشی بگیرد. در سال 2008 لایحه ای در کنگره آمریکا تصویب شد که به اسرائیل اجازه می داد تا انحصار فروش اسلحه در منطقه را داشته باشد. اما پس از شکل گیری اتحاد ضد ایران به رهبری سعودی، دولت اوباما فروش سلاح آمریکا در منطقه را در سطح پیشین از سر گرفت که این امر موجب خشم مقامات اسرائیلی شد. گزارش ها نشان می دهند که معاملات سلاح ریاض و واشنگتن در طی سال های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴، به ۹۰ میلیارد دلار افزایش یافته است.

کاخ سفید در دوره ریاست جمهوری اوباما در بیانیه ای از نبرد ائتلاف نظامی علیه یمن به سرکردگی عربستان سعودی پشتیبانی کرد بود. بعد، معاون وزیر امور خارجه وقت ایالات متحده، آنتونی بلینکن در هفته دوم عملیات نظامی در یمن به سرکردگی عربستان سعودی، به ریاض رفت و گفت که این کشور (عربستان سعودی) پیام محکمی به حوثی ها و متحدانش در یمن فرستاده و ایالات متحده با تحویل سلاح به عربستان سعودی (و متحدینش) او را تقویت می کند.

براساس گزارشات SIPRI (Stockholm International Peace Research) مؤسسه تحقیقات صلح بین المللی استکهلم) در طول چند سال گذشته واردات عمده اسلحه در خاورمیانه افزایش یافته است، به طوری که از سال 2012 تا 2016، واردات اسلحه به منطقه 86 درصد افزایش یافته است.

طبق گزارش هیس (HIS)، شرکت های آمریکایی عمده ترین صادرکنندگان تجهیزات و خدمات نظامی بوده اند. فروش بوئینگ به بالاترین میزان ۵/۶ میلیارد دلار آمریکایی، بعد از آن "لاکهید مارتین" با ۵/۱ میلیارد دلار، سپس ری تون (Raytheon) و ایر باس (Airbus) به ترتیب ۲/۵ میلیارد دلار و ۲/۹ میلیارد دلار رسیده اند. شرکت هواپیمایی روسیه (UAC) در رتبه پنجم با ارزش ۲/۹ میلیارد دلار قرار دارد.

در اوایل ماه اکتبر سلطان سلمان عربستان سعودی قراردادی به ارزش 3 میلیارد دلار برای خرید موشک های زمین به هوا S-400 و دیگر سلاحهای نظامی را با مسکو امضا کرد.

قطر در ۲۵ اکتبر برای خرید همان سیستم ضد هوایی S-400 و همچنین سیستم ضد هوایی Pantsir-S1، خودروهای زرهی و تانک اقدام کرد. روابط عربستان سعودی و قطر در شرایط وخیمی قرار دارد و به شدت در صنایع نظامی سرمایه گذاری می کنند.

این احتمالاً می تواند توطئه ای خارجی برای وادار کردن کشورهای عربی به خرید سلاح های چند میلیارد دلاری باشد. گفته می شود که بحرین و مصر در نوبت بعدی برای عقد قراردادهای مشابه با مسکو هستند. این در حالی است که ترامپ در طول سفر خود به ریاض بزرگترین قرارداد فروش اسلحه در تاریخ ایالات متحده را به مبلغ ۱۱۰ میلیارد دلار امضا کرد.

موسسه بین المللی مطالعات استراتژیک در سال ۲۰۱۷ گزارشی را منتشر کرد که نشانگر رتبه بندی قدرتمندترین ارتش های جهان به لحاظ نیروی انسانی شان می باشد. پرجمعیت ترین کشور جهان، چین، از نظر تعداد نیروهای نظامی بی نظیر باقی مانده است. ارتش چین که در سال ۱۹۳۷ تشکیل شد، دارای ۲۱۸۳۰۰۰ نیرو است و ارتش هند با ۱۳۹۵۱۰۰ نیرو بعد از آن قرار دارد. ایالات متحده در جایگاه سوم قرار دارد که دشمن بزرگش، کره شمالی با ۱۱۹۰۰۰۰ (یک میلیون و صد و نود هزار) خیلی به آن نزدیک است، اما گفته می شود که ارتش ایالات متحده از همه ارتش های دیگر مجهز تر است.

از سوی دیگر، بررسی های موسسه "قدرت آتش جهانی" در سال ۲۰۱۷ دید جدیدی را در رابطه با نقاط قوت و ضعف های ابرقدرت های جهان ارائه می دهد. ایالات متحده از نظر تعداد هواپیماهایی که دارد و تعداد آنها ۱۳۷۶۲ عدد می باشد، در صدر ارتش های دیگر قرار دارد. روسیه فقط ۳۷۹۴ هواپیما دارد و چین و هند بعد از آن هستند. از نظر تعداد تانک، روسیه با ۲۰۲۱۶ در صدر جدول است، بعد از آن چین با ۶۴۵۷ تانک و ایالات متحده در رتبه سوم قرار دارد و بعد از آن کره شمالی و سوریه هستند.

دشمن ایالات متحده آمریکا، کره شمالی از نظر کشتی های جنگی، منجمله ناوچه ها، ناوشکن ها، کشتی های دریایی، قایق های موتوری، قایق های گشت زنی و غیره، جلوتر از دیگران است. کره شمالی ۹۶۷ کشتی جنگی دارد، چین ۷۱۴ و سپس آمریکا با ۴۱۵ و بعد از آن ایران و روسیه هستند.

ناوهای هواپیما بر که "نماد قدرت" یک کشور در اقیانوس به حساب می آیند، گران ترین سیستم نظامی هستند که کشورهایمانند چین و ترکیه به دنبال آن هستند. ایالات متحده که 19 ناو هواپیما بر دارد، خیلی جلوتر از دیگران است. فرانسه با ۴ ناو، مقام دوم را دارد. بعد از آن ژاپن ۴ ناو، هند ۳ ناو و بریتانیا ۲ ناو قرار دارند. روسیه و چین هر کدام فقط یک ناو هواپیما بر دارند.

کره شمالی در یک چیز دیگر از آمریکا جلوتر است، و آن نیروی زیردریایی است. با این حال، گفته می شود که زیردریایی های کره شمالی کم هزینه تر و ابتدایی تر است. محدود به آب های نزدیک به ساحل است و قابلیت های کمتری دارد. کره شمالی با ۷۶ فروند در صدر جدول است، آمریکا ۷۰ فروند، چین ۶۸ و روسیه ۶۳ فروند، و بعد از آنها ایران، انگلیس و فرانسه هستند.

بودجه نظامی آمریکا و همینطور بدهی های خارجی آن بیشتر از همه است. چین، اقتصاد عمده جهان، از نظر هزینه های نظامی بعد از آمریکا است، شاید به دلیل دارا بودن بیشترین نیروی انسانی. عربستان سعودی عقب

نمانده و جایگاه سوم را با ۵۶ میلیارد دلار دارد، و پس از آن هند است که بازار بالقوه سلاح برای روسیه و آمریکا به حساب می آید .

فهرست بدهی های خارجی که به عنوان یک ضعف در نظر گرفته می شود، ابتدا نشان می دهد که قدرت های جهان عمیقا غرق در منازعات جهانی هستند. این قدرت ها ایالات متحده، انگلیس، فرانسه و آلمان هستند در حالیکه چین و روسیه در رده های ۱۴ و ۲۰ قرار دارند.

تمام کشورهای تولید کننده سلاح، شدیداً مراقب هستند که اسرار ویژگی های فوق العاده هواپیماها و سایر تجهیزات نظامی منحصر به فرد آنها فاش نشوند. در سال ۲۰۱۱، زمانی که گروه ضربت آمریکا به مقر اسامه بن لادن در نزدیکی اسلام آباد حمله کرد، از هلیکوپترهای ضد-رادار استفاده کرد. هلی کوپتر هنگام فرود دچار سانحه شد و سپس توسط نیروهای آمریکایی منفجر شد) تا اسرار آن فاش نشوند. (گزارش ها تنها آشکار کردند که پاکستان به چین اجازه داده بود که برای کشف تکنولوژی ای که مورد استفاده قرار گرفته بود تا هلیکوپتر نه تنها از رادار فرار کند بلکه سر و صدا را هم خفه نماید، لاشه هلیکوپتر را بررسی کند.

در دسامبر ۲۰۱۱ یک هواپیمای بدون سرنشین آمریکایی در داخل خاک ایران ۱۴۰ مایل سقوط کرد که بعد توسط تلویزیون دولتی ایران به نمایش گذاشته شد. بلافاصله، دو متحد ایران، روسیه و چین تشنه تکنولوژی، فوراً از ایران خواستند که اطلاعات پیشرفته و با ارزش آن هواپیما را مورد بازرسی قرا دهند تا نمونه ای از آن برای خودشان بسازند.

در یک ماجرای دیگر در سال ۲۰۰۱، چین توانست به هواپیمای شناسایی P-3 Orion دست یابد که نیروی دریایی آمریکا پس از یک تصادف هوایی، مجبور به فرود آن شده بود. این امر به چین اجازه داد تا سیستم ضد اطلاعاتی را برای خنثی کردن سیستم جاسوسی P-3 Orion بسازد، که آمریکا را وادار کرد که سیستم تمام هواپیماهایش را ارتقا دهد.

ترجمه از سهیلا دهماسی

منبع اصلی این مقاله تحقیقات جهانی در آدرس زیر است.
Copyright © Masud Wadan, Global Research, 2017